

Omzendbrief betreffende versleping van de diervoeders

Huidige versie		Referenties	PCCB/S1/626741	Datum	15/03/2011
Trefwoorden	Kruisverontreiniging, versleping, diervoeders				

Opgesteld door	Goedgekeurd door
Maudoux Jean-Philippe, adviseur	Diricks Herman, directeur-generaal

1. Doel

Verordening (EG) nr 183/2005 voorziet dat operatoren alle technische of organisatorische maatregelen nemen om versleping te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Dit is van belang bij gebruik van coccidiostatica, gemedicineerde voormengsels en/of niet in de Europese handel¹ toegelaten toevoegingsmiddelen alsook bijvoorbeeld voor GGO's ,...

De huidige omzendbrief dient als herinnering aan de basisprincipes m.b.t. de beheersing van versleping en geeft toelichting over bepaalde punten uitgewerkt in het document over de acties, actielimieten en voorstellen tot harmonisering in het kader van de officiële controles van het FAVV.

2. Toepassingsgebied

Deze omzendbrief is van toepassing op de operatoren van de sector diervoeding die actief zijn in de productie, het vervoer en het in de handel brengen van mengvoeders en voormengsels die coccidiostatica, gemedicineerde voormengsels en/of niet in de Europese handel toegelaten toevoegingsmiddelen bevatten.

3. Referenties

3.1. Wetgeving

Verordening (EG) nr 178/2002 van het Europees parlement en de Raad van 28 januari 2002 tot vaststelling van de algemene beginselen en voorschriften van de levensmiddelenwetgeving, tot oprichting van een Europese Autoriteit voor voedselveiligheid en tot vaststelling van procedures voor voedselveiligheidsaangelegenheden.

¹ De niet-toegelaten toevoegingsmiddelen op basis van Verordening (EG) nr 1831/2003 kunnen in de vervaardiging van voeders bestemd voor de export naar een derde land worden gebruikt

Verordening (EG) nr 1831/2003 van het Europees parlement en de Raad van 22 september 2003 betreffende toevoegingsmiddelen voor diervoeders.

Verordening (EG) nr 183/2005 van het Europees parlement en de Raad van 12 januari 2005 betreffende de diervoederhygiëne.

Ministerieel besluit van 12 februari 1999 betreffende de handel en het gebruik van producten die bestemd zijn voor het voederen van dieren.

3.2. Andere referenties

Overzicht van de acties, actielimieten en voorstellen tot harmonisering in het kader van de officiële controles (http://www.favv-afsc.fgov.be/thematischepublicaties/documents/2008-11-07_2006-30-Limites-daction_NL_nov2008_v2.pdf).

Advies 24-2004 van het Wetenschappelijk Comité van het FAVV: « Actielimieten voor de aanwezigheid van residuen van bepaalde additieven en bepaalde diergeneesmiddelen in levensmiddelen wanneer er geen maximumwaarde voor residuen (MRL) is en waarboven maatregelen moeten worden getroffen ter vrijwaring van de veiligheid van de voedselketen ».

Advies 19-2008 van het Wetenschappelijk Comité van het FAVV : « Methodologie voor het meten van versleping in diervoeders ».

4. Definitie en afkortingen

1) Niet-doeldier :

- de soorten of categorieën dieren waarvoor het coccidiostaticum of het diergeneesmiddel niet is toegelaten ;
- de soorten of categorieën dieren waarvoor het coccidiostaticum of het diergeneesmiddel is toegelaten maar waarvoor de gebruiksvoorwaarden, met name de wachttijden of leeftijdsgrens, op basis van de voorgestelde gebruiksaanwijzing, riskeren niet te worden nageleefd ;
- alle soorten in geval van niet in de Europese handel toegelaten toevoegingsmiddelen.

2) Versleping : aanwezigheid van een component in een diervoeder, dat in een bepaalde mate achterblijft in het productieproces in één of meerdere volgende partijen diervoeder.

3) Spoelcharge : charge met voeders die bedoeld is om de installaties te spoelen om het risico van versleping te beperken.

5. Versleping

Operatoren moeten het risico van versleping beheersen en moeten in het kader van hun autocontrole de kritische stadia controleren door zich op de HACCP-principes te baseren en zo te garanderen dat de voeders die ze in de handel brengen voldoen aan de geldende wetgeving.

In deze context zien de operatoren erop toe dat hun activiteiten volgens de vooraf opgestelde procedures en instructies zijn uitgevoerd en dat technische of organisatorische maatregelen om versleping te voorkomen of zo veel mogelijk te beperken, zijn genomen en dit overeenkomstig de bijlage II van de verordening (EG) nr 183/2005. Bovendien moet de diervoederproducent op regelmatige tijdstippen het verslepingsniveau van zijn installaties evalueren, de kritische controlepunten identificeren, alsook het volume van de spoelcharges en de productievолgorde bepalen.

Het verslepingsniveau van diervoeders wordt regelmatig gecontroleerd in het kader van het controleplan van de producent.

a) HACCP-studie

Versleping van coccidiostatica, diergeneesmiddelen en/of niet in de Europese handel toegelaten toevoegingsmiddelen moet, in geval dit als onvermijdbaar wordt beschouwd, noodzakelijk deel uitmaken van de HACCP-studie van elke operator van de diervoedersector die actief is in de productie, het vervoer en het in de handel brengen van voeders waarin dergelijke stoffen zitten.

Volgens de HACCP-principes zal de operator aan de hand van het controleplan de efficiëntie moeten controleren van de maatregelen die zijn ingevoerd met het oog op de beheersing van het risico van versleping. De producent moet, in ieder geval, bij overschrijding van de normen of actielimieten, specifieke maatregelen treffen zodat de hierop volgende producties aan de geldende voorschriften zouden voldoen.

b) Verslepingstest

Iedere producent van diervoeders die coccidiostatica, gemedicineerde voormengsels en/of niet in de Europese handel toegelaten toevoegingsmiddelen gebruikt, moet regelmatig specifieke tests uitvoeren om het verslepingsniveau van elke productielijn te controleren.

Deze test zal op regelmatige basis worden uitgevoerd, alsook bij het opstarten van de installatie of als gevolg van een belangrijke wijziging aan de installatie.

Er zijn verschillende methoden om de versleping van de installatie te evalueren. Deze methoden werden aan het Wetenschappelijk Comité van het Agentschap (advies 19-2008) voorgelegd en zijn in de autocontrolegrids voor dierenvoeders (OVOCOM) opgenomen. Een beroep doen op andere methoden is ook mogelijk. In dat geval zal de operator de wetenschappelijke validatie van de gebruikte test moeten aantonen.

c) Beheersing van versleping

Op basis van de HACCP-studie en, in voorkomend geval, de resultaten van de verslepingstest, bepaalt de operator welke procedure moet worden ingevoerd om de versleping bij de diervoeders zoveel mogelijk te beperken.

Een beheersmaatregel is de spoeling, bijvoorbeeld met een voedermiddel van de installatie na de productie van diervoeders die coccidiostatica, gemedicineerde voormengsels en/of niet in de Europese handel toegelaten toevoegingsmiddelen bevatten. Het aantal spoelingen

moet bepaald worden op basis van de resultaten van de verslepingstest en moet ook met de bestaande normen² rekening houden.

De evaluatie van het volume van de spoelcharges valt onder de verantwoordelijkheid van de producent en kan verschillen van de ene installatie tot de andere. De spoelcharge moet echter wel voldoende zijn om te garanderen dat opeenvolgende geproduceerde voeders geen residuen bevatten die, op basis van de beschikbare kennis, een risico inhouden voor de voedselveiligheid (residuen in voedingsmiddelen), diergezondheid (bvb : ionoforen in voeders voor paarden) of volksgezondheid (ontwikkeling van antibiotiresistentie).

De spoelcharge kan herbruikt worden voor de productie van een partij waarvoor hetzelfde coccidiostaticum, geneesmiddel voormengsel of niet-toegelaten toevoegingsmiddel wordt gebruikt.

Naast de spoeling kunnen ook maatregelen betreffende de productievolgorde worden voorzien en dit omdat het achterblijvende deel van de verontreiniging niet zou worden aangetroffen in voeders waar de aanwezigheid een risico zou kunnen betekenen (niet-doeldiervoerders, afmestvoerders of voeders voor dieren die melk of eieren voortbrengen).

De productie van een nieuw mengvoeder of voormengsel kan niet beschouwd worden als een spoeling.

De beheersmaatregelen voor versleping moeten op adequate wijze worden omschreven, toegepast en gecontroleerd. In deze context is het inzake wettelijke voorschriften niet aangewezen om :

- de in de door de operator opgestelde schriftelijke procedures vastgelegde spoelbeurten weg te laten ;
- de productie van een mengvoeder als gelijkwaardig aan een spoeling te beschouwen ;
- de opeenvolgende productie van twee voeders die coccidiostatica, geneesmiddelen voormengsels of verboden toevoegingsmiddelen bevatten te beschouwen als vrijgesteld van de in de ad-hocprocedures voorziene spoeling.

d) Normen

De normen m.b.t de versleping van coccidiostatica in niet-doeldiervoerders (1 tot 3 % van het toegelaten maximumgehalte) impliceren de effectieve toepassing van goede productiepraktijken (spoeling en aangepast productieschema). Deze normen zijn in de bijlage I van het MB van 12/02/99 opgenomen.

Voor residuen van diergeneesmiddelen in diervoeders bestaat er momenteel geen geharmoniseerde tolerantie op Europees vlak. De toe te passen actielimieten in het kader van de controle van de versleping van geneesmiddelen of niet-toegelaten toevoegingsmiddelen zijn dus gelijk aan de detectielimieten van de analysemethoden (LOD).

De normen en actielimieten ontheffen de producenten van diervoeders niet van hun eerste verantwoordelijkheid om te garanderen dat de diervoeders die ze in de handel brengen veilig

² Bij gebrek aan een norm, is de interpretatie van de analyses altijd gebaseerd op de detectielimieten van de analysemethoden (LOD)

zijn en bijgevolg, rekening houdend met de gebruiksaanwijzing, de maximumwaarden voor residuen in diervoeders niet overschrijden.

6. Bijlagen

/

7. Overzicht van de revisies

Overzicht van de revisies van de omzendbrief		
Versie	In toepassing vanaf	Reden en omvang van de revisie